Hukuk Bölümü 2001/2 E., 2001/8 K.

- **OYAK MENSUBUNUN NEMA İSTEMİNİN REDDİ**
- **UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ**

- 205 S. ORDU YARDIMLAŞMA KURUMU KANUNU [Madde 2]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 10]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 14]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 17]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 1]
- 2247 S. UYUŞMAZLIK MAHKEMESİNİN KURULUŞ VE İŞLEYİŞİ HAK... [Madde 27]

"İçtihat Metni"

OLAY : 1945 neş'etli subay olan davacı Ahmet Kutadgu, 205 sayılı Ordu Yardımlaşma Kurumu Kanunu'nun 2. maddesi gereğince Kurumun kuruluş tarihi olan 1961 yılından önceki hizmet sürelerini borçlanarak OYAK üyesi olmuş; Yarbay rütbesinde iken 27.12.1966 tarihinde isteği ile emekliye ayrılması üzerine Kurumca kendisine emeklilik yardımı yapılarak ilişiği kesilmiştir. Davacı, 205 sayılı Yasa'nın 20. maddesine göre Kurum tarafından iştirakçilere emeklilik, maluliyet ve ölüm yardımı yapıldığını; oysa OYAK'ın bugünkü haliyle üyelerine ek bir sosyal güvenlik olanağı sağlayan bir kurum olmaktan çıkıp gizli bir holding niteliğinde olduğunu; bu nedenle, bir holding nasıl ki ortaklarına nema dağıtıyor ise, OYAK' ın da bu şekilde bir ödeme yapmasının gerektiğini; bu çeşit bir ödemenin Kanun'da yazılı olmamasının Anayasaya aykırı olduğunu ileri sürerek, kendisine nema ödenmesine engel teşkil eden 205 sayılı Yasa'nın 20. maddesinin iptali ile maddedeki boşluğun "nema ödemesi"ne ilişkin bir fıkra eklenmek suretiyle doldurulması için Anayasa Mahkemesi'ne sunulması, sonuçta kendisine nema ödemesi yapılması yolundaki başvurusunun OYAK Genel Müdürlüğünce reddine ilişkin 13.12.1999 günlü işlemin iptali istemiyle, 3.12000 günlü dilekçe ile, Askeri Yüksek İdare Mahkemesi'nde dava açmıştır.

Davacı, 3.12.2000 günlü e dilekçesinde, davanın görüm ve çözümünde AYİM'in değil, Danıştay'ın görevli oluğunu ileri sürerek görevsizlik kararı verilmesini istemiştir.

ASKERİ YÜKSEK İDARE MAHKEMESİ BİRİNCİ DAİRESİ; 19.12.2000 gün ve E: 2000/271, K: 2000/1247 sayı ile, davalı idarece savunma dilekçesinde açık bir görev itirazında bulunulmadığı ve davacının ise, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması için 2247 sayılı Yasa'nın 10. maddesinde öngörüldüğü şekilde dava dilekçesinde görev itirazında bulunma yöntemine başvurmadığı gibi, Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 9.2.1998 tarih ve E: 1998/2, K: 1998/4 sayılı kararında da vurgulandığı üzere 205 sayılı Yasa'dan doğan sosyal yardımlara ilişkin uyuşmazlıkların çözümlenmesinin AYİM'in görevine girdiği açık olduğundan davacının aksi yöndeki iddiasına itibar edilmediği, 205 sayılı Yasa'nın 20. maddesi ile ilgili davacının dilediğinin ciddi bir Anayasaya aykırılık iddiası olarak görülmediği ve tarafların diğer usul itirazlarının da yerinde olmadığı; 205 sayılı Yasa'nın açık hükümleri karşısında, Yasa'da öngörülmeyen bir ödemenin yapılabilmesine imkan olmadığından, dava konusu işlemde hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle, davanın reddine karar vermiştir.

Anılan kararın 12.1.2001 gününde tebliğ edilmesi üzerine davacı tarafından, görev konusunun kamu düzeninden olduğu; olayda olumsuz görev uyuşmazlığı yok ise de, AYİM heyetinin tümü hakim sınıfından oluşmadığından ortada görevli mahkemece verilmiş yasaya uygun bir kararın da bulunmadığı; öte yandan, AYİM kararlarına karşı temyiz yolu ve Yasa'da başvurulacak merci öngörülmediğinden zorunlu olarak Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulduğu ileri sürülerek, bu davanın yasal hakimler heyetinden oluşan hangi mahkemede görülmesi gerektiği konusunda bir karar ittihazı istemiyle, 15.1.2001 günlü dilekçe ile, Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunulmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE: Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümünün, Ali HÜNER'in Başkanlığında, Üyeler: Mahir Ersin GERMEÇ, Dr. Mustafa KILIÇOĞLU, Bekir AKSOYLU, Mustafa BİRDEN, Ertuğrul TAKA ve Turgut ARIBAL'ın katılımlarıyla yapılan 26.2.2001 günlü toplantısında, Raportör-Hakim İsa YEĞENOĞLU'nun 2247 sayılı Yasada öngörülen yönteme uymayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mustafa EKİNCİ ile Danıştay Savcısı Emin Celalettin ÖZKAN ve AYİM Savcısı Esat Mahmut YILMAZ'ın başvurunun reddi gerektiğine ilişkin yazılı düşünceler doğrultusundaki açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

USULE İLİŞKİN İNCELEME:

Anayasa'nın 158. maddesinin birinci fıkrasında "Uyuşmazlık Mahkemesi adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözümlemeye yetkilidir." kuralı yer almış; 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş Ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinin birinci fıkrasında da "Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli, idari ve askeri yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu Kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir." tanımına yer verilmiştir. 2247 sayılı Yasa'nın 10., 14., 17. ve 19. maddelerinde, görev uyuşmazlıklarının doğması koşulları düzenlenmiş olup, bu hükümlerin birlikte değerlendirilmesinden: görev konusunun Uyuşmazlık Mahkemesi'nce incelenebilmesi için, kural olarak, mahkeme kararlarının göreve ilişkin olması; başka bir deyişle, mahkemece davanın esası hakkında karar verilmemiş bulunması gerekir. Ancak, esas hakkında verilmiş bulunan kararın temyiz incelemesini yapan yüksek mahkemece 20. maddeye göre Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulması ya da 24. maddeye göre hüküm uyuşmazlığının doğması üzerine esasa ilişkin kesin hükmün Uyuşmazlık Mahkemesi'nce kaldırılması halleri, belirtilen kuralın istisnalarını oluşturmaktadır.

Olayda, AYİM Birinci Dairesi'nce davanın esası hakkında verilen karar üzerine görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvuruda bulunulmuş olup, 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesinde yer alan "Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder." kuralı uyarınca, Yasada öngörülen şekilde doğmuş bir görev uyuşmazlığı bulunmadığından, usul ve yasaya uygun olmayan başvurunun reddi gerekmektedir.

SONUÇ : 2247 sayılı Yasa'da öngörülen görev uyuşmazlıklarına ilişkin yöntemlerden birine uymayan başvurunun, aynı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca REDDİNE, 26.2.2001 gününde KESİN OLARAK OYBİRLİĞİ İLE karar verildi.